

INTERVIEW

LAATBLOEIER JOHN HAWKES SPEELT EINDELIJK DE ROL VAN ZIJN DROMEN

De triomf van de greppelgraver

John Hawkes kreeg zijn eerste salaris als acteur toen hij het al lang niet meer verwachtte en brak door op zijn vijftigste. De acteur uit 'Lost' en 'Winter's bone' is een laatbloeier. 'Als artiest ben je half engel, half hoer. Ik ben blij dat ik eindelijk iets meer aanleun bij die eerste helft.'

VAN ONZE MEDEWERKER
NIELS RUËLL

GENT | De gave om permanent een verwarde indruk te maken en zijn scherpe gezicht in de vorm van een maansikkel, maken van John Hawkes de professor Zonnebloem onder de acteurs. Volgens zowel *The Guardian* als *The New York Times* zou The Academy, de Oscar-fabriek, het voorbeeld van de Screen Actors Guild moeten volgen en Hawkes nomineren in de categorie beste bijrol. De 51-jarige acteur speelt in het geweldig straffe *Winter's bone* (zie recensie) de onberekenbare Teardrop die niet wil dat zijn zeventienjarige nicht Ree naar haar verdwenen vader zoekt. Desnoods vliegt hij haar naar de keel. Het was van Heath Ledgers versie van The Joker geleden dat een personage ons nog zo de stuipen op het lijf joeg. Dat Hawkes zo gemeen kan overkomen, is een verrassing. Meestal leent hij zijn verwonderde blik aan naïeve, licht excentrieke personages. Teardrops agressie staat

mijlenver af van de persoonlijkheid van de acteur. Hawkes, die het Filmfestival van Gent aan deed om *Winter's bone* voor te stellen, komt over als een rare snuiter, maar is een en al hoffelijkheid en belangstelling. Let als interviewer even niet op en hij vraagt en luistert. De voorbije zes jaar is Hawkes ontbolsterd met bijrollen in onder meer *The perfect storm*, *American gangster* en *Miami vice* en de tv-serie *Lost*. De veertig jaar die daaraan voorafgaan, zijn van een ander kaliber. Hawkes reconstrueert ze met een openhartigheid die hem siert. 'Mijn verhaal begint op de dag dat ik met een paar vrienden de bus naar Minneapolis nam', zegt de acteur, die opgroeide in het landelijke Minnesota en bij zijn boorte nog John Perkins heette. 'Ik moet een jaar of vijftien geweest zijn. Na een rit van drie uur zag ik die dag voor het eerst een theaterstuk. Het was een ingrijpende ervaring. Ik kon het nog niet onder woorden brengen,

maar daar ontstond het verlangen: op een dag zou ik zo goed verhalen vertellen dat de toehoorders dat bijzondere gevoel kregen dat mij daar die dag in Minneapolis overweldigd had.' 'Een jaar later had ik een leraar die al zijn leerlingen aanraaide om mee te doen met het schooltoneel. Maar mij nam hij apart: hij vond me een goede schrijver en merkte een ongewone combinatie op van verlegenheid en extravert gedrag. Kortom, hij vond dat ik geschikt genoeg was voor acteerwerk. Uiteindelijk speelde ik maar een kleine rol in dat toneelstuk. Maar op het podium voelde ik me meteen thuis. Ik bedank die leraar nog telkens als we elkaar zien.'

'Het zou nog lang duren voor ik er met acteren een beetje geld verdiende. In Austin, Texas, was ik verbonden aan een theatergezelschap. Ik werkte er met acteurs, schrijvers, regisseurs die nooit beroemd zullen worden maar geweldige artiesten zijn. Daar heb ik een eigen stem gevonden. Daar

heb ik geleerd hoe je een verhaal vertelt. Daar heb ik het belang ingezien van eenvoud, helderheid en vertrekken vanuit onschuld. Eenvoud, helderheid en waarachtigheid is ook wat mij als mens beroert, wat me bevalt in schilderkunst en muziek.' 'Zo'n tien jaar heb ik theater gespeeld voor ik geld verdiende met acteren. Op een dag keek ik naar boven en vroeg ik me af of ik gelukkig zou zijn als ik de rest van mijn leven theater bleef spelen met mijn vrienden terwijl ik aan de kost kwam als timmerman of ober. Het antwoord kwam snel: ja. Ik zou gelukkig geweest zijn. Acteren en vertellen zit me in het bloed. Ik nam afscheid van het idee om ooit een cent te verdienen met acteren en net toen begon het wel te vloten. Ik verhuisde de begin jaren negentig naar LA en vond er werk. Ik heb toen rollen gespeeld waar ik niet trots op ben en die ik nu niet meer zou aannemen. Maar je moet dat begeren. Ik werk al heel mijn leven. Ik heb nog greppels gegraven voor de kost en het is gewoon leuker om geld te verdienen met iets creatiefs.'

Manusje-van-alles

'Slechte verhalen, weinig origineel materiaal, veel tv-klusjes: ik aanvaardde alles. Er waren maanden dat ik het niet breed had, maar ik leerde goedkoop te leven. Ik ben sowieso opgegroeid zonder veel geld in de buurt. Afen toe had ik geluk. Sommige tv-se-

Winter's bone

Van: Debra Granik
Met: Jennifer Lawrence, John Hawkes, Garret Dillahunt
100 min.
★★★★★

Winter's bone, dat een half jaar geleden uitkwam in de States, loopt er nog steeds, zonder reclamecampagne, puur omdat verrukte toeschouwers er al hun vrienden naartoe stuurden. Het verhaal is snel samengevat. Ree Dolly zorgt voor haar zusje, broertje en haar moeder, die mentale problemen heeft. Haar vader is op de loop voor de politie. Maar als hij niet binnen de week naar de gevangenis terugkeert, worden Ree en haar familie op straat gezet: Jessup had het huis als borg gegeven. Het meisje klopt aan bij zijn broer Teardrop, bij burenen van een rivaliserende clan — alle families verdienen een centje aan de productie van de drug crystal meth — maar overall krijgt ze dezelfde raad: bemoei je er niet mee en zorg dat de sheriff wegblijft.

Jennifer Lawrence is in deze film een revelatie zoals Meryl Streep dat was in *Sophie's choice*. Haar vertolking van het meisje dat geen opties heeft, is zo subtiel, en slim, en juist, dat je anderhalf uur je adem inhoudt. Behalve van haar wil je ook meer zien van Debra Granik. De regisseuse bracht een stel acteurs bijeen die in hun jonge jaren nog voor Jeroen Bosch hebben geposeerd, maar die samen de mysterieuze sfeer tot ongekende spanning opdrijven. Alles aan deze film klopt, tot het vreemd hoopvolle slot toe.

INGE SCHELSTRAETE

John Hawkes (met Jennifer Lawrence): 'Doorgaans is het een circus op de set, maar voor deze film was het een en al respect en concentratie.' © rr

'Als Brad Pitt een boer speelt dan denk ik: hey, Brad Pitt staat daar te doen alsof hij een boer is, hij doet dat niet slecht. Als ik die rol speel, zien de mensen gewoon een boer'

ries waren wél goed en herinnerden me aan de reden waarom ik destijds was begonnen acteren: om dingen door te geven die me beroeren. *Northern exposure* was bijvoorbeeld een revelatie.' In de jaren negentig trok Hawkes van tv-set naar tv-set. *The X-files*, *ER*, *Buffy the vampire slayer*, *The practice* en een heleboel series die de oceaan niet overstaken. In de jaren nul blijft hij tv-werk doen. Hij speelt mee in Spielbergs sf-serie *Taken* en speelt Lennon in de laatste jaargang van *Lost*. Maar vraag hem niet hoe die afloopt, want hij kent de successerie nauwelijks. Wat film betreft lijkt *The perfect storm* (2000) belangrijk. Hawkes deelt in die blockbuster een visersboot die het noodlot tart met George Clooney en Mark Wahl-

berg. Toch schat hij de impact van *Me and you and everyone we know* (2005) hoger in. In die wonderlijke film van de Amerikaanse kunstenaar Miranda July speelt hij een maffe schoenverkoper die zijn hand in de fik steekt. 'Geluk en wilskracht maken dat ik nu op een punt beland dat ik geen rollen meer hoeft te spelen die ik niet wil spelen. Dat is nog niet hetzelfde als alle dingen binnenhalen die ik wil doen. Als artiest ben je half engel, half hoer. Ik ben blij dat ik eindelijk iets meer aanleun bij die eerste helft. Die ruimere keuze is er gekomen na *Me and you and everyone we know*. Dat is ook de film die Debra Granik overtuigde om me te vragen om Teardrop te spelen in *Winter's bone*. Het andere hoogtepunt tot nog toe was *Deadwood*.'

In de tv-serie die de betere western doet verbleken, speelt Hawkes de minzame Sol Star die de opvliegende sheriff in toom houdt in een door goudkoorts bezeten vrijbuitersstadje. De serie werd in 2006 na drie seizoenen afgebroken, maar wordt nu erkend als behoorlijk fantastisch. 'We leven in het tijdperk van instant-genoegehoening. Maar ik werk liever aan iets waar men jaren later nog naar verwijst, dan aan iets wat kortstondig zeer populair is en daarna meteen weer vergeten wordt. Ik werd op *Deadwood* aangesproken door zowel voetbalvrouwen als door leden van een Mexicaanse motorbende met messen aan hun riem. De serie maakte indruk. Het was helaas een dure serie en HBO zat in geldnood.'

Hawkes kreeg de voorbije jaren de wind in de zeilen. Michael Mann voeg hem voor *Miami vice*, Ridley Scott voor *American gangster*, Spike Lee voor *Miracle at St Anne*. Straks heeft hij ook een kleine rol in *Contagion*, een actiethriller van Steven Soderbergh.

Gravitas

Maar eerst is er dus die indrukwekkende vertolking van Hawkes in *Winter's bone*. 'Het verhaal, de opnames, het eindproduct, de samenwerking met regisseur Granik, Jennifer Lawrence en de anderen... Als ik het geheel overschouw, dan weet ik het wel zeker: dit is de film waar ik het meest trots op ben.' 'Ik werk al zo'n 25 jaar in de film en zelden heb ik de volledige groep met zoveel passie en respect voor het verhaal zien samenwerken. De film had een *gravitas*, het voelde alsof we aan iets van belang werkten. Doorgaans is het een circus op de set, zelfs als een acteur voor een zware of emotionele scène staat. Het is alsof. Maar deze keer was het muisstil.' 'De rol werd me maanden voor de opnames aangeboden. Maar ik leef niet in het digitale tijdperk, ik heb geen e-mail (*lachje*). Ik ontving geen nieuwe versies van het scenario. Toen ik vlak voor de opnamen de nieuwste versie in handen kreeg, vond ik Teardrop te soft. Het verhaal vergt écht wel een gevaarlijke, angstaanjagende, onberekenbare Teardrop. Telkens als hij in de buurt komt van het hoofdpersonage, moet je bang worden. Gaat hij haar molesteren? Gaat hij haar helpen? Zijn onvoorspelbaarheid is cruciaal.' 'Je probeert wel om zoveel mogelijk in films te acteren die je zelf ook zou willen zien, maar dat lukt niet altijd. De laatste tijd overkomt het me vaker. Die erkenning maakt me ook wat zenuwachtig. Ik wil niet de bekendste acteur zijn, ik wil de meest overtuigende acteur zijn.' 'Sommige sterren zijn goede acteurs, maar roem kan in de weg staan. Als Brad Pitt een boer speelt dan denk ik: 'Hey, Brad Pitt staat daar te doen alsof hij een boer is. Hij doet dat niet slecht.' Als ik die rol speel, zien de mensen gewoon een boer. Dat hoop ik tenminste.'